

HEIKKI KIRKINEN

Pitkän ja syvän vaon karjalaiseen kulttuuriin kyntänyt professori Heikki Kirkinen kutsuttiin 90-vuotiaana tuonilmaisiiin tammikuun 9. päivänä 2018.

Heikki kuului erääseen Liperin vanhimmista ortodoksisuvuista, jonka jäseniä mainitaan historian lähteissä vuodesta 1586 Liperin Viinirannan, Taipaleen ja Komperon kylissä. Suvun myöhempi jäsen Iivana Teppananpoika perusti vuona 1772 uudistilan silloiselle salolle Sätösjärven rantaan, jossa Heikki syntyi vuonna 1927.

Syrjäkylän jalkavammaisen, mutta tarmokkaan pojan opintie avautui Joensuun Lyseossa. (Jalkavamman takia oli kouluun autettu 1900-luvun alussa tuleva Kuopion piispa Eino Sormunenkin Tohmajärveltä!) Asiaa ymmärtävät kaupunkilaiset tukivat lahjakasta lyseolaista (niin kuin 1920-luvulla Enon revonkyläläistä tulevaa kirkkohistorian professoria Kauko Piristä).

Jatkosodan jälkeen ylioppilas Heikki Kirkinen aloitti Helsingissä yleisen historian opinnot opettajanaan professori Arvi Korhonen. Loppututkinnon jälkeen Heikki ryhtyi tekemään väitöskirjaa ja väitteli tohtoriksi historian filosofiasta vuonna 1962.

Leipävirka löytyi vastaperustetusta Jyväskylän yliopistosta. Professori Korhonen murahteli, että sinne korpeen se kykynsä vie näivettymään. Näin ei käynyt, sillä pian avautui Suomen kielen, historian ja kulttuurin oppituoli Pariisissa Sorbonnen maineikkaassa yliopistossa. Ranskan opinnot lyseossa tulivat tarpeeseen Sätöksen pojalle.

Sorbonne koulasi varmasti Heikkiäkin uuteen tehtävään, kun hänet nimitettiin vuonna 1970 historian professoriksi Joensuun korkeakouluun. Hänelle uskottiin myös Karjalan tutkimuslaitoksen valmistelu Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön tukemana. Virkavastuu kasvoi tuntuvasti, kun hänet valittiin korkeakoulun rehtoriksi. Tutkimustyö tuotti kolme teosta muinaisen kotiseudun, Käkisalmen läänin, keskiajasta ja 1500-luvun murroskaudesta.

Rehtorinvirka työllisti haltijansa enemmänkin kuin kokopäiväisesti. Seminaarin muuttaminen yliopistoksi vaati sekä henkisiä että aineellisia voimavaroja uusien korkeakoulujen ja yliopistojen keskinäisessä kisassa. ”Kehitysalue” ymmärrettiin täällä yhdellä, pääkaupungissa päinvastaisella tavalla, jossa uudet opinahjot tahdottiin vakinaistaa alemman asteen ”maakuntayliopistoina”.

Heikki kutsuttiin vuonna 1973 Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön hallintoneuvoston jäseneksi. Vuosina 1980-87 hän istui säätiön hallituksen varapuheenjohtajana ja viimein 1993-99 hallintoneuvoston puheenjohtajana. Vuonna 1987 hänet kutsuttiin säätiön kunniajäseneksi. Näin voitiin säätiön voimavarat osoittaa tehokkaimmin kulloiseenkin Karjala-tutkimusta koskevaan kohteeseen.

Heikki Kirkisessä opimme tuntemaan sitkeän tutkijan, määrätietoisen hallintomiehen sekä karjalaiseen sukutaastaansa kiintyneen ystävän.

Kirjoittaja on professori Veijo Saloheimo,
KKES:n kunniajäsen